

Bolest: definicija, etiologija i patogeneza; tok i ishod bolesti. **Poremećaji crvene krvne loze:** a) policitemija, podela i patogeneza b) anemije: kompenzacijski mehanizmi; podela anemija; patogeneza i mogućnosti dijagnoze uz karakteristične nalaze

Prof. dr Dragan Gvozdić
Patološka fiziologija

Patološka fiziologija

- Patološka fiziologija (patofiziologija) proučava biološke procese u organizmu koji dovode do ***poremećaja funkcije*** organa i organskih sistema patofiziologija
- Patofiziologija izučava **funkcionisanje organizma u toku bolesti**
- Patofiziologija izučava i **uzroke** nastajanja bolesti (**etiološke faktore**), **principe i mehanizme** prema kojima se bolest razvija , kao i **tok i ishod** bolesti

Bolest

- Definicija bolesti proizilazi iz definicije zdravlja
- Zdravlje: funkcionisanje organizma u stanju ravnoteže kako unutrašnjih faktora sredine (homeostaza), tako i u ravnoteži sa spoljašnjim faktorima životne sredine
- Bolest: **funkcionisanje organizma u uslovima narušene homeostaze**

Etiološki faktori

- Etiologija je nauka koja proučava uzroke nastanka bolesti
- Etiološka dijagnoza bolesti može značajno da uveća šanse za izlječenje
- Etiološki faktori se dele na :
 - Ezgogene
 - Endogene

Egzogeni etiološki faktori

- Fizički (neživi):
 - Mehanički, termički, zračenje
- Hemijski (neživi):
 - Kiseline, baze, otrovi
- Biološki (živi):
 - Bakterije
 - Virusi
 - Gljivice
 - Rikecije
 - Protozoe

Endogeni etiološki faktori:

- Genetska oštećenja,
- Izazivaju nasledne – urođene bolesti
- Primeri naslednih oboljenja:
 - Hemofilija (sklonost ka krvarenju)
 - Cistična fibroza (otkazivanje pluća)
 - BLAD sindrom kod holštajn krava (*bovine leukocyte adhesive deficiency*)

Pravilo:

- Relativnost dejstva pojedinih etioloških faktora (većinom egzogenih) izražava Arnd - Šulcov zakon koji glasi:
- *„slabi nadražaji (sve što izaziva odgovor organizma) povećavaju fiziološku aktivnost, srednji imaju još jači efekat, dok jaki inhibišu, a veoma jaki parališu funkcije“*

Specifičnost dejstva!

- Etiološki faktori mogu delovati na dva načina:
 - **Specifično** – npr. ***tetanospazmin***, koga proizvaja prouzročitelj tetanusa, blokira funkciju inhibitornih sinapsi, sprečavanjem lučenja GABA i glicina
 - **Nespecifično** – npr. ***Pseudomonas aeruginosa***, deluje nespecifično, jer je njihov toksin **ExoU lipaza**, koja razara ćelijske membrane i nema određene ciljne ćelije koje oštećuje

Patogeneza:

- Deo patološke fiziologije koji je možda **najvažniji za razumevanje** – bavi se proučavanjem mehanizma pojave određenih simptoma/znakova bolesti
- Simptom – subjektivan i vezan za humanu medicinu (boli me ovo ili ono, muka mi je i sl.)
- Znak bolesti – objektivan i dijagnostikuje se od strane veterinara – to je npr. crvenilo, otok, bol pri određenom pokretu ili pritisku i sl.

Simptomi i znaci mogu biti:

- **Nespecifični:**

- Javljaju se kod velikog broja bolesti
- Inapetenca, febra, adinamija

- **Specifični:**

- Karakteristični su za jednu ili više bolesti
- Povraćanje, dijareja, grčevi muskulature ekstremiteta

Patognomonični znaci

- Oni su vezani za tačno određenu bolest – egzoftalmus kod hipertireoze
- Ako se više znakova uvek javlja u toku jedne bolesti tada se to naziva sindrom (Kušingov sindrom, npr.)
-

Klasifikacija bolesi:

- Po toku se bolesi dele na:
 - Perakutne – par minuta ili najviše sati
 - Akutne – do 7 dana
 - Subakutne – od 7-14 dana
 - Hronične – sve što je duže od 3 nedelje

Faze bolesti:

- Svaka bolest ima 4 faze:
 - Latentna faza – inkubacija – vreme od kontakta sa etiološkim agensom do pojave prvih znakova
 - Prodromalna faza – vreme od pojave prvih nespecifičnih znakova do pojave specifičnih znakova bolesti
 - Manifestna faza – postoje izraženi znaci bolesti
 - Završna faza – vreme kada dolazi do postepenog ozdravljenja (u najpovoljnijem ishodu)

Faza rekonvalescencije:

- Vreme koje je potrebno da se organizam nakon preležane bolesti u potpunosti vrati u stanje pre nastanka bolesti
- To je vreme vrlo različito i zavisi od stanja organizma (konstitucije i kondicije) kao i od vrste oboljenja/poremećaja i njegovog trajanja
- Može trajati kratko (nekoliko dana za grip) ali i mesecima (oporavak od teških bolesti)

Termini:

- Progressio
- Regressio
- Remissio
- Exacerbatio
- Recidivus
- Sanatio ad integrum
- Residua morbi